

Vzťahy – Krokodília rieka

Ciele bloku

- účastníci budú mať skúsenosť s problematikou rešpektovania predstáv a názorov druhých
- získajú skúsenosť s dosahovaním kompromisu
- uvedomia si, že existujú rozdielne uhli pohľadu na rovnakú záležitosť
- zoznámia sa s tým, aké môžu byť v skupine vzťahy
- budú schopní definovať význam toho, aby nepodliehali emóciám pri tvorbe vzťahov

Skupina

6 – 20 osôb

Materiál

- flipchartová tabuľa
- fixky
- príbeh krokodília rieka – príloha 1, príloha 2
- pracovný zošit, písacie potreby

Dĺžka v minútach

60 min.

Zhrnutie

Vzťahy – Krokodília rieka

Inštrukcie

1. Pred zahájením tejto aktivity nakreslí školiťel na flipchart tabuľku (príloha 1 – Tabuľka poradia podľa sympatií) tak, aby nebola zatiaľ vidieť (prekryje ju iným flipchartovým listom).
2. Školiťel zadá 1. časť inštrukcií k aktivite v znení:
„O chvíľu vám prečítam časť príbehu. Vašou úlohou bude zoradiť postavy, ktoré v ňom vystupujú, a to od tej, ktorá je vám najviac sympatická, po najmenej sympatickú. Vaše zvolené poradie zapíšete do tabuľky (z prílohy 1), a to tak, že najviac sympatickej osobe priradíte číslo 1, menej sympatickej číslo 2 a najmenej sympatickej postave, teda takzvanému „zápornému hrdinovi“, priradíte číslo 5.“
3. Školiťel prečíta skupine nahlas prvú časť príbehu. Požiada účastníkov, aby zoradili postavy v ňom vystupujúce. Na zoradenie majú účastníci 2 minúty.
4. Školiťel zadá 2. časť inštrukcií v znení:
„O chvíľu vás rozdelím do trojíc (následne štvoric). Vašou skupinovú úlohu bude vytvoriť spoločné poradie. Vypočujte si najskôr názory jednotlivých členov vašej skupiny, a potom sa dohodnite na spoločnom poradí. Máte na to 15 minút.“
5. Školiťel prečíta druhú časť príbehu. Opäť nechá účastníkov ohodnotiť jednotlivé postavy, ktoré sa v príbehu objavili. Školiťel následne pokračuje treťou časťou príbehu.
6. Školiťel následne vyzve skupiny, aby sa pripravili na prezentáciu a zdôvodnenie ich zvoleného poradia.
7. Školiťel sa pýta na pôvod rozdielov vo vnímaní postáv v príbehu. Prípadne doplní dôvody rozdielov (povaha, hodnoty, životná skúsenosť, momentálna nálada, pohlavie).
8. Školiťel sa pýta účastníkov či existuje nejaké správne/expertné riešenie, ako poradie vytvoriť. Školiťel však následne dopĺňa, že také riešenie neexistuje, nakoľko sa jedná o „málo štruktúrovaný“ príbeh, t. j. čitateľ nemá dostatok informácií, musí si teda chýbajúce informácie doplniť/domyslieť sám, aby príbeh dával zmysel.

9. Školiteľ sa vráti k spolupráci v skupinách. Každý skupine položí nasledujúce otázky: „Ako prebiehala vaše diskusia? Akým spôsobom ste dospeli k vzájomnej dohode? Sú s výsledkom spokojní všetci v skupine? Komu z vás sa skupinové a vlastné riešenie príliš nelíšia či sa obe dokonca zhodujú?“

10. Školiteľ účastníkov informuje, že môžu byť v skupine 3 typy vzťahov:

- Kooperatívny (členovia skupiny sa vzájomne vypočujú a hľadajú riešenie, s ktorým by boli všetci spokojní)
- Súťaživý (každý/niektorí sa snažia presadiť svoje riešenie a presvedčiť ostatných, aby od svojho odstúpili)
- Individualistický (nehľadá sa vzájomná dohoda, každý má svoj názor, aby bola úloha splnená, tak sa počíta priemer či losuje)

a spýta sa, ako by pomenovali vzťahy v ich skupine pri tejto aktivite.

11. Potom nechá skupiny pracovať. V priebehu času si overuje či účastníci pochopili zadanie a pracujú na ňom.

12. Účastníci zhodnotia absolvovanú skúsenosť. Školiteľ tak zisťuje či účastníci pochopili zmysel aktivity – zážitok, že pri vnímaní a hodnotení ľudí vychádzame z neúplných informácií; zistení, že rešpekt k názorom druhých umožňuje spoluprácu. A či vedia ľudí a vzťahy prijímať, pozorovať bez toho, aby ich hodnotili a posudzovali.

Riziká a odporúčania

Niektorí ľudia majú problém poradie zostaviť. Upozornite ich, že ide o ich (subjektívny) pocit z ľudí vystupujúcich v príbehu, a nie o rozumovú úvahu.

Pre niekoho sú všetky postavy záporné. V takomto prípade pomôže obvykle povedať, že je daný človek veľmi prísny. (Je možné to obrátiť do otázky: „Je možné, že bývate považovaný za prísneho?“) Nielen na druhých, ale asi aj na seba.

Niektorí účastníci si chcú prácu uľahčiť (dať len samé 1, niektoré číslo od 1 do 5 nepoužiť). Požiadajte ich, aby sa ešte raz pokúsili poradie zostaviť, jedná sa predsa len o aktivitu.

Spätná väzba (odporúčané otázky pre účastníkov, upozornenia, správne riešenia, ďalšie príklady a pod.)

- Keby sa postavám z príbehu zamenili pohlavia, z mužov by sa stali ženy a naopak, zmenilo by sa vaše poradie postáv?
- Keby ste zistili, že postava, ktorú máte na prvom mieste je... (Róm, Vietnamec, černocho, úradník, poslanec a pod.), ovplyvnilo by to vaše rozhodovanie?

Prílohy

Príloha 1: Tabuľka pre lektora

Tabuľka poradia podľa sympatií	Individuálne poradie	Skupinové poradie 1 „2 – 3“	Skupinové poradie 2 „4 – 6“	Konečné poradie celej skupiny
Tom				
Mary				
Frank				
Simon				
Damian				

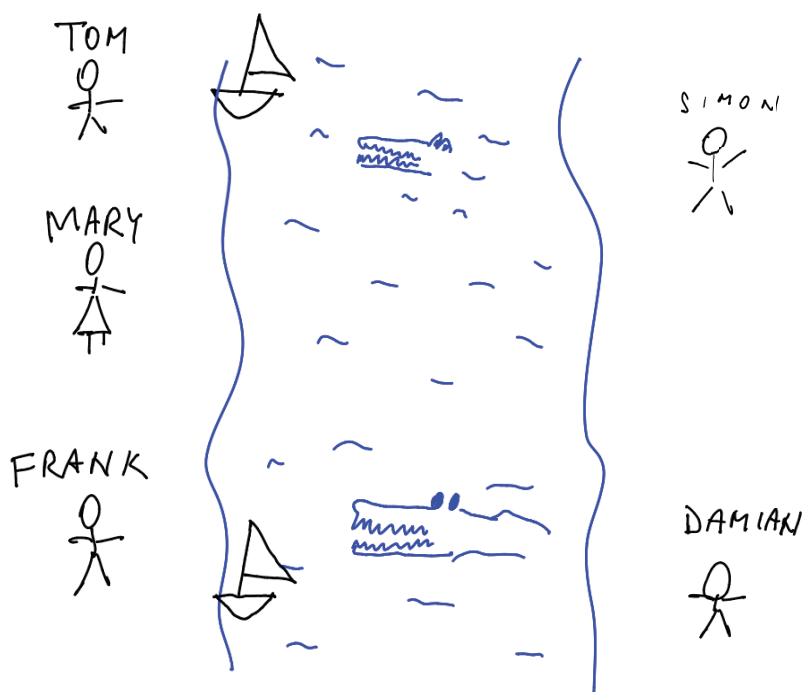
Prílohy

Príloha 2: Príbeh Krokodíliá rieka

Pre rozprávača:

Znázornenie situácie:

1. diel príbehu

Mary chce ísť za Simonom, miluje ho. Nemá čln, a tak ide za Tomom a prosí ho o prevoz cez rieku plnú krokodílov. Ten súhlasí, ale má podmienku, a to, že sa s ním za to vyspí. Mary spraví, čo chce. Tom ju zavezie k Simonovi. Ten pred ňou uteká k Damiánovi. Damián Simona zmláti.

- Vytvorte individuálne poradie postáv podľa morálky, potom vytvorte dvojice/trojice a vytvorte jedno spoločné poradie.

2. diel príbehu

Mary má 45 rokov. Simon má 25. Tom je bývalý manžel Mary. Mary je už niekoľko mesiacov tehotná.

- Vytvorte štvor až šesť členné skupiny a vytvorte spoločné poradie postáv podľa morálky.

3. diel príbehu

Frank má celý život Mary rád, ale ona si ho nevšíma. Damián má 18 a je milencom Mary.

- Spoločne všetci účastníci vytvoria spoločné poradie postáv podľa morálky.